

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

SUOSITUKSET

NEUVOSTO

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 24 päivänä marraskuuta 2020,

kestävää kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta

(2020/C 417/01)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 166 ja 165 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin perusoikeuskirjassa ⁽¹⁾ tunnustetaan perusoikeudeksi oikeus koulutukseen sekä oikeus saada ammatillista koulutusta sekä jatko- ja täydennyskoulutusta, ja Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteissa päämääränä on mahdollistaa vuoteen 2030 mennessä kohtuuhintainen ja laadukas tekninen, ammatillinen ja korkea-asteen koulutus, mukaan lukien yliopistokoulutus, yhtäläisesti kaikille naisille ja miehille ja kasvattaa merkittävästi sellaisten nuorten ja aikuisten määrää, joilla on asianmukaista osaamista, mukaan lukien tekniset ja ammatilliset valmiudet, työllistymistä, ihmisarvoisen työpaikan saamista ja yrittäjyyttä varten.
- (2) Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa ⁽²⁾, jota koskeva julistus annettiin 17 päivänä marraskuuta 2017, vahvistetaan periaatteita, joilla tuetaan oikeudenmukaisia ja moitteettomasti toimivia työmarkkinoita ja hyvinvointijärjestelmiä, mukaan lukien periaate 1, joka koskee oikeutta laadukkaaseen ja inklusiiviseen koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen, sekä periaate 4, joka koskee työllisyyden aktiivista tukemista.
- (3) Laadukkaat ja innovatiiviset ammatillisen koulutuksen järjestelmät tarjoavat ihmisille työelämässä ja henkilökohtaisessa kehittämisessä tarvittavaa osaamista ja kansalaistaitoja, joiden avulla he voivat sopeutua digitaaliseen muutokseen ja vihreään siirtymään ja osaltaan toteuttaa niitä sekä selviytyä hätätilanteista ja talouden häiriöistä siten, että samalla tuetaan talouskasvua ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Tällaiset järjestelmät siis tarjoavat ihmisille työmarkkinoiden kysyntää vastaavaa osaamista, jonka ansiosta heidän on helpompi saada tai luoda työpaikka.
- (4) On olennaisen tärkeää toteuttaa tehokasta ammattikoulutuspolitiikkaa, jotta voidaan saavuttaa SEUT-sopimuksen 145 artiklassa vahvistettu tavoite eli edistää ammattitaitoisen, koulutetun ja mukautumiskykyisen työvoiman sekä talouden muutokseen reagoivien työmarkkinoiden kehittymistä.

⁽¹⁾ EUVL C 326, 26.10.2012, s. 391.

⁽²⁾ Asiak. 13129/17.

- (5) Komission tiedonanto ”Euroopan vihreän kehityksen ohjelma”⁽³⁾ on EU:n uusi kasvustrategia, jolla pyritään muuttamaan EU:n taloutta ja yhteiskuntaa ja saamaan ne entistä kestävämmälle uralle. Kouluilla, oppilaitoksilla ja yliopistoilla on hyvät mahdollisuudet käydä vuoropuhelua oppilaiden, vanhempien, yritysten ja laajemmin koko yhteisön kanssa muutoksista, joita siirtymän onnistuminen edellyttää. Jotta vihreän siirtymän etuja voidaan hyödyntää, tarvitaan ennakoivaa täydennys- ja uudelleen koulutusta.
- (6) Komission tiedonannossa ”Vahva sosiaalinen Eurooppa oikeudenmukaisten siirtymien toteuttamiseksi”⁽⁴⁾ korostetaan, että osaaminen, työllistettävyys ja inhimillinen pääoma on asetettava keskeiselle sijalle kestävän kilpailukykyyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi toteutettavan Euroopan osaamisohjelman⁽⁵⁾ avulla ja antamalla sen ohella ehdotus neuvoston suositukseksi ammatillisesta koulutuksesta. Tiedonannossa ilmoitetaan myös eurooppalaista koulutusalueita koskevasta jatkotyöstä ja jäsenvaltioiden kanssa tehtävän koulutusalan yhteistyön uusista puitteista.
- (7) Komission tiedonannossa ”Euroopan uusi teollisuusstrategia”⁽⁶⁾ kehoitetaan toimimaan määrätietoisesti, jotta kaikki saadaan elinikäisen oppimisen piiriin ja varmistetaan, että koulutus pysyy kehityksen tasalla ja auttaa digitaalisen muutoksen ja vihreän siirtymän toteuttamisessa. Tiedonannossa myös kehoitetaan korkeakouluja ja ammatillisen koulutuksen järjestelmiä kouluttamaan lisää tutkijoita, insinöörejä ja teknisiä työntekijöitä työmarkkinoille. Uudessa kiertotalouden toimintasuunnitelmassa⁽⁷⁾ ja vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa⁽⁸⁾ korostetaan osaamisen keskeistä roolia vihreään ja puhtaaseen talouteen siirtymisessä.
- (8) Komission tiedonannosta ”Pk-yritysstrategia kestävä ja digitaalinen Eurooppa varten”⁽⁹⁾ käy ilmi, että ammattitaitoisen henkilöstön tai kokeneiden johtajien saatavuudesta on tullut suurin ongelma neljäsosassa EU:n mikro- ja pk-yrityksiä ja että ammattitaitoisten työntekijöiden puute on merkittävin uusien investointien este kaikkialla EU:ssa. Ammatillinen koulutus on erityisen tärkeää pk-yrityksille sen varmistamiseksi, että niiden työntekijöillä on tarvittavaa osaamista.
- (9) Komission tiedonannossa ”Tasa-arvon unioni: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025”⁽¹⁰⁾ korostetaan naisten ja miesten ammatillisen koulutuksen tärkeyttä siinä, että voidaan varmistaa sukupuolten tasapaino ammateissa, jotka perinteisesti ovat mies- tai naisvaltaisia, ja puuttua sukupuolistereotyyppisiin.
- (10) Komission tiedonannossa ”EU:n talousarvio Euroopan elpymissuunnitelman moottorina”⁽¹¹⁾ esitetään EU:n elpymistä varten rohkea ja kattava suunnitelma, joka perustuu hätätilannetta varten tarkoitettuun Euroopan unionin elpymisvälineeseen, jäljempänä ’Next Generation EU -väline’, ja vahvistettuun monivuotiseen rahoituskehikseen vuosiksi 2021–2027. Suunnitelma perustuu solidaarisuuteen ja oikeudenmukaisuuteen, ja se nojaa vahvasti unionin yhteisiin periaatteisiin ja arvoihin. Suunnitelmassa esitetään, miten EU:n talous saadaan uudelleen käyntiin, miten edistetään vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta ja miten saadaan taloudesta aiempaa häiriönsietokyisempi ja kestävämpi tulevia sukupolvia varten.
- (11) Nuorisotakuulla⁽¹²⁾ on vuodesta 2013 lähtien autettu nuoria pääsemään työmarkkinoille tarjoamalla heille laadukas työ-, jatkokoulutus-, oppisopimus- tai harjoittelupaikka neljän kuukauden kuluessa työttömäksi jäämisestä tai koulun päättämisestä. Ammatillisella koulutuksella on tehokkaasti helpotettu syrjäytymisvaarassa olevien nuorten sujuvaa siirtymistä työmarkkinoille. Houkuttelevalla ja työmarkkinoiden kannalta tarkoituksenmukaisella ammatillisella koulutuksella, erityisesti oppisopimuskoulutuksella, voi tulevaisuudessa olla entistäkin merkittävämpi rooli nuorisotakuun puitteissa, kun torjutaan nuorten työttömyyttä ja valmennetaan heitä tulevia työmarkkinamahdollisuuksia varten, erityisesti osana vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta.
- (12) Komission ehdottamalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) pyritään varmistamaan koulutusjärjestelmän parempi työmarkkinarelevanssi ja kaikille yhtäläiset mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen täydennys- ja uudelleen koulutuspolkujen kautta.

⁽³⁾ COM(2019) 640 final.

⁽⁴⁾ COM(2020) 14 final.

⁽⁵⁾ COM(2020) 274 final.

⁽⁶⁾ COM(2020) 102 final.

⁽⁷⁾ COM(2020) 98 final.

⁽⁸⁾ COM(2020) 380 final.

⁽⁹⁾ COM(2020) 103 final.

⁽¹⁰⁾ COM(2020) 152 final.

⁽¹¹⁾ COM(2020) 442 final.

⁽¹²⁾ Neuvoston suositus, annettu 22 päivänä huhtikuuta 2013, nuorisotakuun perustamisesta (EUVL C 120, 26.4.2013, s. 1).

- (13) Komission ehdottaman, unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman ”Erasmus” perustamista ja asetuksen (EU) N:o 1288/2013 kumoamista koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen mukaan vuosien 2014–2020 ohjelman, joka kattaa kaikissa elämänvaiheissa ja kaikissa muodoissa tapahtuvan oppimisen, kuten virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen, integroitu luonne olisi säilytettävä, jotta voidaan edistää joustavia oppimispolkuja, joiden avulla ihmiset voivat kehittää sellaista osaamista, jota tarvitaan 2000-luvun haasteisiin vastaamiseksi.
- (14) Tämä suositus perustuu liitteessä I lueteltuihin, EU:n tasolla laadittuihin koulutuksen ja osaamisen alan aloitteisiin, ja sillä edistetään Euroopan osaamisohjelmaa kestävästä kilpailukykyyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi samoin kuin päivitettyä digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmaa, eurooppalaista koulutusalueita ja eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisia puitteita.
- (15) Tämän suosituksen tavoitteena on täyttää eurooppalaisen koulutusalueen tavoite sellaisen aidon eurooppalaisen oppimisalueen luomisesta, jossa rajat eivät estä korkealaatuista ja inklusiivista koulutusta ja jossa pyritään poistamaan korkea-asteen ja toisen asteen koulutuksen tutkintojen sekä ulkomailla suoritettujen opintojaksojen tunnustamisen esteet ja edistetään sujuvampaa ammatillisen koulutuksen ja elinikäisen oppimisen saavutusten rajatylittävää validointia.
- (16) Vuonna 2010 annetussa ministerien Bruggen julkilausumassa esitettiin ammatillisen koulutuksen nykyaikaistamista koskeva kokonaisvaltainen näkemys, jossa säilytettiin keskeisellä sijalla tavoitteet korkealaatuisesta ja joustavasta ammatillisesta koulutuksesta ja kansainvälisestä liikkuvuudesta ammatillisen koulutuksen tehostetun yhteistyön edistämiseksi Euroopassa 19 päivänä joulukuuta 2002 annetun neuvoston päätöslauselman⁽¹³⁾ (Kööpenhaminan prosessi) painopisteiden mukaisesti.
- (17) Ammatillisesta koulutuksesta vastaavat ministerit hyväksyivät 22 päivänä kesäkuuta 2015 annetuissa Riian päätelmissä painopisteet, joilla tuetaan tämän näkemyksen saavuttamista, ja ne on liitetty osaksi neuvoston ja komission yhteistä vuoden 2015 raporttia eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020) täytäntöönpanosta⁽¹⁴⁾ samoin kuin osaksi vuonna 2016 hyväksyttyä Euroopan uutta osaamisohjelmaa⁽¹⁵⁾, jolla annettiin vahvaa lisäpontta ammatillista koulutusta koskevalle unionin politiikalle kiinnittämällä entistä tiiviimmin huomiota houkuttelevuuteen ja laatuun.
- (18) Ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehysten perustamisesta 18 päivänä kesäkuuta 2009 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksessa⁽¹⁶⁾ esitetään viitekehys, jäljempänä ’EQAVET-viitekehys’, jolla tuetaan jäsenvaltioita niiden ammatillisen koulutuksen järjestelmien laadun parantamisessa ja edistetään avoimuuden lisäämistä jäsenvaltioiden välillä kehitettäessä ammatillista koulutusta koskevaa toimintapolitiikkaa. EQAVET-viitekehysten kymmenen täytäntöönpanovuoden aikana sillä on edistetty kansallisten laadunvarmistusjärjestelmien uudistuksia, mutta laadunvarmistusjärjestelyjen avoimuuden parantamiseen sillä ei ole ollut merkittävää vaikutusta. Lisäksi sitä sovellettiin enimmäkseen koulupohjaiseen ammatilliseen peruskoulutukseen. Vuoden 2009 EQAVET-viitekehys olisi sen vuoksi sisällytettävä tähän suositukseen, ja olisi lisättävä myös sellaisten EQAVET-viitekehysten täytäntöönpanossa havaittujen puutteiden korjaamista koskevia kohtia, jotka liittyvät oppimistulosten laatuun, sertifiointiin ja arviointiin, sidosryhmien kuulemiseen, opettajien ja kouluttajien rooliin, työssäoppimiseen ja ammatillisen koulutuksen joustavuuteen. Jotta voidaan parantaa vastavuoroista oppimista, tehostaa laadunvarmistusjärjestelyjen avoimuutta ja johdonmukaisuutta ammatillisen koulutuksen tarjonnassa sekä vahvistaa EU:n jäsenvaltioiden keskinäistä luottamusta, olisi otettava käyttöön EU:n tasolla tehtävät laadunvarmistuksen vertaisarviointit.
- (19) Ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten eurooppalaisen siirtojärjestelmän (ECVET) perustamisesta 18 päivänä kesäkuuta 2009 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksessa⁽¹⁷⁾ asetetaan tavoitteeksi parantaa oppimistulosten tunnustamista, keräämistä ja siirtämistä, tukea liikkuvuutta ja elinikäistä oppimista sekä EU:n ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten siirtojärjestelmän, jäljempänä ’ECVET-järjestelmä’, perustamista. Kymmenen täytäntöönpanovuotensa aikana ECVET-järjestelmällä on laajalti edistetty laadukkaamman liikkuvuuden kehittämistä oppimistulosyksiköiden käytön ja dokumentoinnin avulla. ECVET-pisteiden käsitettä ei kuitenkaan yleensä ole sovellettu, eikä ECVET-järjestelmä ole johtanut eurooppalaisen opintosuoritusjärjestelmän kehittämiseen ammatillisessa koulutuksessa. Näin ollen tähän neuvoston suositukseen olisi sisällytettävä ECVET-järjestelmän

⁽¹³⁾ EYVL C 13, 18.1.2003, s. 2.

⁽¹⁴⁾ EUVL C 417, 15.12.2015, s. 25.

⁽¹⁵⁾ COM(2016) 381 final.

⁽¹⁶⁾ EUVL C 155, 8.7.2009, s. 1.

⁽¹⁷⁾ EUVL C 155, 8.7.2009, s. 11.

keskeiset joustavuuteen liittyvät periaatteet, kuten oppimistulosyksiköt. Sellaisia ECVET-välineitä kuin opintosopimusta ja yhteisymmärryspöytäkirjaa, joilla tuetaan ammatillisessa koulutuksessa olevien oppijoiden liikkuvuutta, olisi edelleen kehitettävä muiden EU:n välineiden puitteissa, esimerkiksi Erasmus+-ohjelmasta tuetuilla välineillä. Toisen asteen jälkeisiin ja korkea-asteen ammatillisiin tutkintoihin voidaan soveltaa jo nyt käytössä olevaa eurooppalaista opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmää.

- (20) Laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisista puitteista 15 päivänä maaliskuuta 2018 annetussa neuvoston suosituksessa ⁽¹⁸⁾ määritellään 14 keskeistä kriteeriä, joita jäsenvaltioiden ja sidosryhmien olisi käytettävä kehittäessään laadukasta ja tehokasta oppisopimuskoulutusta, jolla varmistetaan sekä oppisopimuskoulutettavien työhön liittyvien taitojen kehittäminen että heidän henkilökohtainen kehityksensä.
- (21) Cedefopin suorittamassa, 22 päivänä heinäkuuta 2015 annetuissa Riian päätelmissä hyväksytyjä painopisteitä koskevassa seurannassa on todettu useita aloja, joilla eri maat ovat edistyneet ammatillisen koulutuksen nykyaikaistamisessa erityisesti oppisopimuskoulutuksen ja työssäoppimisen, laadunvarmistuksen, osaamistarpeiden ennakointimekanismien ja työmarkkinaosapuolten kanssa toimivien neuvoo-antavien elinten suhteen, mikä on lisännyt helppopääsyisyyttä ja joustavuutta ja viime aikoina digitaalisten taitojen painottamista. Vihreä siirtymä ja digitaalinen muutos huomioon ottaen on kuitenkin tarpeen laajentaa ja parantaa merkittävästi ammatillisen koulutuksen tarjontaa sekä nuorille että aikuisille ja samalla lisätä ammatillisen peruskoulutuksen houkuttelevuutta ja laatua.
- (22) Monet maat ovat toteuttaneet aloitteita ammatillisen koulutuksen huippuosaamisen edistämiseksi ja ammatillisen koulutuksen kytkemiseksi paremmin innovaatio- ja osaamiskosysteemeihin. Näiden esimerkkien pohjalta toteutetaan parhaillaan ammatillisen koulutuksen huippuyksiköiden pilottivaihetta tarkoituksena kehittää kyseisistä yksiköistä korkeatasoisia vertailukohtia erityisaloille sekä peruskoulutukseen että jatkuvaan täydennys- ja uudelleen-koulutukseen.
- (23) Ammatillisen koulutuksen neuvoo-antava komitea antoi joulukuussa 2018 ammatillisen koulutuksen tulevaisuutta koskevan lausunnon, jossa se esitti vision korkealaatuisesta, inklusiivisesta ja elinikäisestä ammatillisesta koulutuksesta, joka täyttää taloudellisista, teknisistä ja yhteiskunnallisista muutoksista johtuvat tulevaisuudenvaativuudet. Lausunnossa pyydettiin komissiota laatimaan ehdotus ammatillista koulutusta, sen hallinnointia ja alan nykyisiä välineitä koskevien EU:n toimintapoliittisten puitteiden virtaviivaistamiseksi ja lujittamiseksi neuvoston laaja-alaisen suosituksen muodossa.
- (24) Ottaen huomioon, että tämä suositus ei ole luonteeltaan sitova, se on toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen mukainen ja se olisi pantava täytäntöön EU:n lainsäädännön sekä kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti. Tällä suosituksella ei etenkään rajoiteta ammattipätevyden tunnustamista koskevan direktiivin 2005/36/EY ⁽¹⁹⁾, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2013/55/EU ⁽²⁰⁾, eikä siinä säädetyn automaattisen tunnustamisen järjestelmän soveltamista,

ja ottaa huomioon seuraavan 'ammatillisen koulutuksen' määritelmän:

Tässä suosituksessa 'ammatillisella koulutuksella' tarkoitetaan koulutusta, jonka tavoitteena on antaa nuorille ja aikuisille tiettyissä ammateissa tai laajemmin työmarkkinoilla tarvittavat tiedot, osaaminen ja pätevyys ⁽²¹⁾. Koulutusta voidaan tarjota virallisissa tai epävirallisissa puitteissa eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen kaikilla tasoilla korkea-aste tarvittaessa mukaan lukien,

⁽¹⁸⁾ EUVL C 153, 2.5.2018, s. 1.

⁽¹⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, ammattipätevyden tunnustamisesta (EUVL L 255, 30.9.2005, s. 22).

⁽²⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/55/EU, annettu 20 päivänä marraskuuta 2013, ammattipätevyden tunnustamisesta annetun direktiivin 2005/36/EY ja hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä annetun asetuksen (EU) N:o 1024/2012 (IMI-asetus) muuttamisesta (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 132).

⁽²¹⁾ Cedefopin määritelmän perusteella (Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämisskeskus: Terminology of European Education and Training Policy, 2014).

SUOSITTAA JÄSENVALTIOILLE, että ne

kansallisen ja unionin lainsäädännön, käytettävissä olevien resurssien, kansallisten painopisteiden ja olosuhteiden, mukaan lukien sosioekonomisen tilanteen ja kansallisten ammatillisen koulutuksen järjestelmien ominaispiirteiden, mukaisesti sekä tiiviissä yhteistyössä kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa

- a) pyrkivät panemaan täytäntöön ammatillista koulutusta koskevan toimintapolitiikan, jonka avulla
 - nuorille ja aikuisille tarjotaan tietoja, osaamista ja pätevyyttä, joilla he voivat menestyä kehittyvillä työmarkkinoilla ja yhteiskunnassa, jotta voidaan huolehtia elpymisestä ja oikeudenmukaisesta siirtymisestä vihreään ja digitaaliseen talouteen väestörakenteen muuttuessa ja kaikissa taloussuhdanteissa,
 - edistetään inklusiivisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia, parannetaan selviytymiskykyä, edistetään sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja vaurautta kaikkien osalta sekä
 - tehdään eurooppalaisia ammatillisen koulutuksen järjestelmiä kansainvälisesti tunnetuiksi, jotta ne tunnustetaan maailmanlaajuisesti esikuvaksi ammatillisessa koulutuksessa oleville oppijoille;
- b) toteuttavat toimia ja investointeja tämän toimintapolitiikan toteuttamiseksi jäljempänä 1–21 kohdassa määriteltyjen periaatteiden mukaisesti ja
- c) pyrkivät saavuttamaan vuoteen 2025 mennessä seuraavat EU:n tason tavoitteet ⁽²²⁾, jotka ovat osa asiaankuuluvia eurooppalaisia seurantakehyksiä, myös koulutuksen sekä sosiaali- ja työllisyyspolitiikan alalla:
 - ammatillisesta koulutuksesta valmistuneista olisi oltava työllistyneenä vähintään 82 prosenttia ⁽²³⁾;
 - Ammatillisesta koulutuksesta äskettäin valmistuneista 60 prosenttia hyötyy työssäoppimisesta ammatillisen koulutuksensa aikana ⁽²⁴⁾. Tämä tavoite koskee kaikkia työpaikalla tapahtuvan työssäoppimisen muotoja, ja sillä edistetään myös oppisopimuskoulutusmahdollisuuksien lisäämistä, jota voidaan tukea nuorisotakuun avulla;
 - Ammatillisen koulutuksen opiskelijoista kahdeksan prosenttia hyötyy oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta ulkomailla ⁽²⁵⁾.

Ammatillinen koulutus sopeutuu ketterästi työmarkkinoiden muutoksiin

1. Ammatillisen koulutuksen ohjelmat tarjoavat tasapainoisen yhdistelmän ammatillisia ja teknisiä taitoja, jotka ovat hyvin linjassa kaikkiin taloussuhdanteisiin, kehittyviin työpaikkoihin ja työmenetelmiin nähden, sekä avaintaitoja ⁽²⁶⁾, joihin sisältyvät vankat perustaidot, digitaaliset, monialaiset, vihreään siirtymään liittyvät taidot ja muut elämäntaidot, jotka tarjoavat vahvan perustan selviytymiskyvylle, elinikäiselle oppimiselle, elinikäiselle työllistettävyydelle, sosiaaliselle osallisuudelle, aktiiviselle kansalaisuudelle ja henkilökohtaiselle kehitykselle.

⁽²²⁾ Tavoitteet määritellään EU:n keskiarvoina, jotka jäsenvaltioiden on yhteisesti saavutettava. Kun komissio raportoi edistymisestä näiden tavoitteiden saavuttamisessa, myös silloin kun sillä on merkitystä eurooppalaisen ohjauksjakson kannalta, sen olisi otettava huomioon erilaisten kansallisten järjestelmien ja olosuhteiden erityispiirteet. Jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä täysimääräisesti mahdollisuuksia saada unionin rahoitusta kunkin kansallisten olosuhteiden, painopisteiden ja haasteiden mukaisesti. Nämä kolme määrällistä tavoitetta eivät vaikuta päätöksiin siitä, miten monivuotiseen rahoituskehukseen 2021–2027 ja Next Generation EU -välineeseen kuuluvat unionin rahoitusvälineet pannaan täytäntöön.

⁽²³⁾ Tämä kattaa 20–34-vuotiaat, jotka ovat valmistuneet 1–3 vuotta aiemmin keskiasteen ammatillisesta koulutuksesta tai keskiasteen jälkeisestä ammatillisesta koulutuksesta, joka ei ole korkea-asteen koulutusta.

⁽²⁴⁾ Tämä kattaa 20–34-vuotiaat, joiden koulutus on päättynyt 1–3 vuotta aiemmin. Indikaattori perustuu tietoihin, jotka kerätään vuodesta 2021 alkaen osana EU:n työvoimatutkimusta komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/2240 mukaisen muuttujan ”HATWORK” määritelmän mukaisesti. Tällä tarkoitetaan työpaikalla markkinayksikössä tai markkinattomassa yksikössä (eli yrityksessä, julkisessa laitoksessa tai voittoa tavoittelemattomassa järjestössä) hankittua työkokemusta, joka oli kuulunut sellaisen virallisen koulutusohjelman opetusohjelmaan, joka johti korkeimpaan hyväksytysti suoritettuun koulutustasoon. Jos vastaaja on suorittanut useita työjaksoja, työkokemukseksi olisi katsottava kaikkien työjaksojen yhteenlaskettu kesto. Työkokemus olisi ilmaistava kokoaikaiseksi muutettuna.

⁽²⁵⁾ Tämä mitataan kalenterivuoden aikana liikkuvien opiskelijoiden osuutena ammatillisesta koulutuksesta valmistuneiden saman vuoden kohortista. Indikaattori perustuu Erasmus+-ohjelmasta saatuihin liikkumista koskeviin tietoihin ja ammatillisesta koulutuksesta valmistuneita koskeviin Unescon, OECD:n ja Eurostatin tietoihin. Erasmus+-ohjelman tietojen täydentämiseksi voitaisiin tarvittaessa käyttää myös kansallisten viranomaisten liikkuvuusohjelmista saatuja tietoja, jos tällaisia tietoja on saatavilla ja edellyttäen, että ne ovat vertailukelpoisia Erasmus+-ohjelman tietojen kanssa, myös liikkuvuusjaksojen keston osalta. Jos käytetään kansallisilta viranomaisilta saatuja tietoja, ne olisi esitettävä läpinäkyvästi.

⁽²⁶⁾ Elinikäisen oppimisen avaintaidoista 22 päivänä toukokuuta 2018 annettussa neuvoston suosituksessa määritellään seuraavat avaintaidot: lukutaito, monikielitaito, matematiikan, luonnontieteiden, teknologian ja insinööritieteiden alan taidot, digitaalitaidot, henkilökohtaiset, sosiaaliset ja oppimistaidot, kansalaistaidot, yrittäjyystaidot sekä kulttuuritietoisuuteen ja kulttuurin ilmaisumuotoihin liittyvät taidot.

2. Ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmia, ohjelmatarjontaa ja tutkintoja päivitetään tarpeen mukaan säännöllisesti osaamista koskevan tiedon pohjalta eli käyttämällä tutkinnon suorittaneiden seurantarjestelmiä ja osaamistarpeiden ennakoitimekanismeja, myös alakohtaisella ja alueellisella tasolla.
3. Ammatillisen koulutuksen tarjoajilla on kansallisen toimintaympäristön mukaisesti riittävästi itsenäisyyttä, joustavuutta, tukea ja rahoitusta, jotta ne voivat nopeasti mukauttaa koulutustarjontansa muuttuviin osaamistarpeisiin, vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen sekä taloussuhdanteisiin ja samalla varmistaa, että koulutustarjonta on laadukasta.
4. Ammatillisen koulutuksen ohjelmiin sisältyy kaikilla tasoilla työssäoppimisen osatekijöitä, joita laajennetaan edelleen myös ammatillisessa jatkokoulutuksessa. Oppisopimusjärjestelmiä⁽²⁷⁾ kehitetään edelleen nuorisotakuun tarjonnan⁽²⁸⁾ tehostamiseksi, ja niitä täydennetään asianmukaisella tuella⁽²⁹⁾ ja toimenpiteillä, joilla vakautetaan oppisopimuskoulutuksen tarjontaa ja vastataan pienten yritysten erityishaasteisiin. Työnantajille voitaisiin kansallisen toimintaympäristön mukaisesti tarjota kannustimia, jotta voidaan luoda mahdollisuuksia työssäoppimiseen talouden eri aloilla.

Joustavuus ja etenemismahdollisuudet ovat ammatillisen koulutuksen ytimessä

5. Ammatilliset koulutusohjelmat ovat oppijakeskeisiä, ne tarjoavat mahdollisuuden henkilökohtaiseen ja digitaaliseen tai yhdistelmäoppimiseen sekä joustavia ja modulaarisia polkuja, jotka perustuvat epävirallisen ja arkioppimisen tulosten tunnustamiseen, ja ne avaavat etenemismahdollisuuksia uralla ja oppimisessa. Ammatilliset jatkokoulutusohjelmat on suunniteltu siten, että ne voidaan mukauttaa työmarkkinoiden, eri alojen tai yksilöiden täydennys- tai uudelleenkoulutustarpeisiin.
6. Ammatilliset koulutusohjelmat perustuvat oppimistulosmoduuleihin tai -yksikköihin, ja käytössä on validointimekanismeja, joiden avulla oppimistuloksia voidaan siirtää, tunnustaa ja kerätä kansallisen toimintaympäristön mukaan joko tutkinnon tai tutkinnon osan saamiseksi.⁽³⁰⁾ Ammatillisessa peruskoulutuksessa ensisijaisena tavoitteena on edetä kokonaiseen tutkintoon.

Ammatillinen koulutus edistää innovointia ja kasvua ja valmistaa digitaaliseen muutokseen ja vihreään siirtymään sekä ammatteihin, joilla on suuri kysyntä

7. Ammatillinen koulutus saadaan kestäväksi ottamalla se osaksi taloudellisia, teollisia ja innovointistrategioita, mukaan lukien elpymiseen sekä vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen liittyviä strategioita. Tämän vuoksi ammatillisen koulutuksen tarjontaa erityisesti aikuisille on mukautettava ja/tai laajennettava huomattavasti edistämällä yrittäjätaitojen, digitaalisten taitojen ja vihreän siirtymän edellyttämien taitojen hankintaa.
8. Ammatillisen koulutuksen huippuyksiköt toimivat paikallisten yritysinvestointien liikkeellepanijoina ja tukevat elpymistä, vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta, eurooppalaisia ja alueellisia innovoinnin ja älykkään erikoistumisen strategioita, ammatillisen koulutuksen kehittämistä, myös korkeammilla tasoilla (EQF:n tasot 5–8) kansallisen toimintaympäristön mukaisesti, ja tarjoavat innovatiivisia palveluja, kuten klustereita ja yrityshautomoita startup-yrityksille ja teknologista innovointia pk-yrityksille sekä innovatiivisia uudelleenkoulutusmahdollisuuksia työntekijöille, joilla on riski joutua työttömäksi.
9. Ammatillisten oppilaitosten saatavilla on huipputason infrastruktuuri, niillä on käytössään kansallisen toimintaympäristön mukaisia digitalisaatiostrategioita⁽³¹⁾ ja ne sisällyttävät ympäristökestävyyden ja sosiaalisen kestävyuden ohjelmiinsa ja organisaatiohallintoonsa ja edistävät näin YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden toteuttamista.

Ammatillinen koulutus on houkutteleva valinta, ja se perustuu nykyaikaiseen ja digitalisoituun koulutuksen ja osaamisen tarjontaan

10. Ammatillinen perus- ja jatkokoulutus ovat osa elinikäistä oppimista. Ammatillisen perus- ja jatkokoulutuksen sekä yleissivistävän koulutuksen ja korkea-asteen koulutuksen välillä on joustavia ja helppopääsyisiä polkuja.

⁽²⁷⁾ Sellaisina kuin ne on määritelty laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisista puitteista 15 päivänä maaliskuuta 2018 annetussa neuvoston suosituksessa.

⁽²⁸⁾ Sellaisena kuin se on määritelty nuorisotakuun perustamisesta 22 päivänä 2013 annetussa neuvoston suosituksessa.

⁽²⁹⁾ Näihin voisi kuulua yritysten välisiä koulutuskeskuksia.

⁽³⁰⁾ Epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista 20 päivänä joulukuuta 2012 annetun neuvoston suosituksen mukaisesti.

⁽³¹⁾ Esimerkiksi Selfie-itsearviointivälineellä tuetaan ammatillisia oppilaitoksia digitaalteknologian tehokkaassa opetus- ja oppimiskäytössä ja yhteistyön tehostamisessa työnantajien kanssa työssäoppimisen ohjelmissa.

11. Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen tasoihin 5–8 kuuluvia ammatillisen koulutuksen ohjelmia kehitetään edelleen, jotta voidaan tukea korkeampaa ammatillista osaamista koskevia tarpeita kansallisen toimintaympäristön mukaisesti.
12. Ammatilliset koulutusohjelmat toteutetaan yhdistämällä asianmukaisella tavalla avoimia, digitaalisia ja osallistavia oppimisympäristöjä, mukaan lukien oppimista edistävät työpaikat, ja niitä tuetaan huipputasoinen esteettömällä infrastruktuurilla, laitteistolla ja tekniikalla sekä monipuolisella pedagogiikalla ja välineistöllä. Näitä ovat esimerkiksi tieto- ja viestintätekniikkaan perustuvat simulaattorit sekä virtuaalinen ja laajennettu todellisuus, joilla voidaan lisätä koulutuksen saatavuutta ja tehokkuutta myös pienissä yrityksissä ⁽³²⁾.
13. Ammatillisessa koulutuksessa työskentelevät opettajat, kouluttajat ja muut työntekijät saavat ammatillista perus- ja täydennyskoulutusta, jotta he voivat tarjota laadukasta koulutusta, edistää teknisiä ja digitaalisia taitoja ja tehokkaita innovatiivisia koulutusmenetelmiä, myös opetusta virtuaaliympäristössä ammattikoulutus- ja digipedagogiikan uusimpien menetelmien mukaisesti, käyttää työssään digitaalisia oppimisvälineitä ja työskennellä monimuotoisissa ja monikulttuurisissa ympäristöissä. Heille avautuu entistä houkuttelevampia urapolkuja laajentuneiden rekrytointitapojen, suurempien etenemismahdollisuuksien ⁽³³⁾ sekä ammattiopettajien ja -kouluttajien sekä yritysten ja muiden työpaikkojen välisen tehostuneen yhteistyön myötä.
14. Kansainvälistymisstrategioilla tuetaan strategista lähestymistapaa ammatillisen koulutuksen kansainvälisessä yhteistyössä, myös EU:n raja-alueilla. Tällaisilla strategioilla edistetään maailmanlaajuisesti menestyksellisiä ja eri tavoin toteutettuja kansallisia käytäntöjä, kuten oppijoiden, opettajien ja kouluttajien liikkuvuus sekä osallistuminen ja yhteinen valmistautuminen kansainvälisiin ammattitaitokilpailuihin.
15. Ammatillisessa koulutuksessa olevien oppijoiden ja ammatillisen koulutuksen henkilöstön mahdollisuudet oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen, mukaan lukien virtuaalinen ja pitkäkestoinen liikkuvuus ja liikkuvuus kolmansiin maihin, on otettu käyttöön, ja niitä tuetaan käyttämällä ja tunnustamalla oppimisen osia ja asiaankuuluvia eurooppalaisia välineitä. ⁽³⁴⁾
16. Selkeät ja käyttäjäystävälliset tiedot oppimis- ja uramahdollisuuksista ja validointimahdollisuudet koko EU:ssa varmistetaan laadukkaiden elinikäisen oppimisen ja uraohjauspalveluiden avulla hyödyntäen täysimääräisesti Europass-järjestelmää ja muita digitaalisia palveluja.

Ammatillinen koulutus edistää yhtäläisiä mahdollisuuksia

17. Ammatillisen koulutuksen ohjelmat ovat osallistavia ja helposti saavutettavia heikossa asemassa oleville ryhmille, kuten vammaisille henkilöille, heikosti koulutetuille ja alhaisen osaamistason omaaville henkilöille, vähemmistöille, maahanmuuttajataustaisille henkilöille sekä henkilöille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia maantieteellisen sijaintinsa ja/tai sosioekonomisesti epäsuotuisan tilanteensa vuoksi. Kohdennetuilla toimenpiteillä ja joustavilla koulutusmuodoilla olisi ehkäistävä koulupudokkuutta ja tuettava siirtymistä koulusta työelämään.
18. Ammatillisen koulutuksen ohjelmat ovat saatavilla digitaalisilla oppimislustoilla eri välineiden ja laitteiden sekä internetiyhteyden avulla erityisesti heikossa asemassa olevien ryhmien sekä maaseudulla tai syrjäisillä alueilla olevien ihmisten käyttöön.
19. Kohdennetuilla toimilla edistetään sukupuolten tasapuolista edustusta perinteisissä ”miesten” tai ”naisten” ammateissa ja puututaan yhdessä sukupuoleen liittyviin ja muunlaisiin stereotyyppioihin.

Ammatillisen koulutuksen tukena on laadunvarmistuksen kulttuuri

20. Liitteessä II kuvattua ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalaista viitekehystä eli EQAVET-viitekehystä käytetään kansallisissa laadunvarmistusjärjestelmissä sekä ammatillisen perus- että täydennyskoulutuksen osalta. Se kattaa sekä julkisten että yksityisten tarjoajien antaman ammatillisen koulutuksen kaikissa oppimisympäristöissä – oppilaitoksessa ja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa oppisopimuskoulutus mukaan lukien – ja kaikessa opetuksessa, niin digitaalisessa kuin lähiopetuksessa ja näiden yhdistelmässä, ja sen tukena on liitteessä II lueteltu ammatillisen koulutuksen laadunvarmistusta koskeva ohjeellisten kuvaajien ja yhteisten viiteindikaattorien kokonaisuus, jota sovelletaan sekä järjestelmän että koulutuksen tarjoajien tasolla kansallisen toimintaympäristön mukaisesti.

⁽³²⁾ Näihin voi lisäksi sisältyä yhteistoiminnallista opetusta, monialaista ja hankeperusteista oppimista sekä uusia organisaatiomenetelmiä koulutuslaitoksissa ja yrityksissä sekä tekoälyn käyttöä.

⁽³³⁾ Näihin voi sisältyä useita urakehityspolkuja, aiemman ammatillisen työkokemuksen tunnustaminen ja toimiminen hybridiovetusta antavana opettajana tai kouluttajana kansallisen toimintaympäristön mukaisesti.

⁽³⁴⁾ Esimerkiksi yhteisymmärryspöytäkirjan ja opintosopimuksen mallit.

21. Ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen kansalliseen yhteyspisteeseen kootaan jatkossakin kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät kansallisella ja alueellisella tasolla, jotta ne
- tekevät konkreettisia aloitteita EQAVET-viitekehyksen panemiseksi täytäntöön ja sen kehittämiseksi edelleen,
 - tiedottavat laajalle joukolle sidosryhmiä, mukaan lukien ammatillisen koulutuksen huippuyksiköille, ja saavat nämä sidosryhmät liikkeelle EQAVET-viitekehyksen täytäntöönpanon edistämiseksi,
 - tukevat itsearviointia täydentävänä ja tehokkaana laadunvarmistuskeinona, jonka avulla voidaan mitata onnistumista ja tunnistaa alueet, joilla on parannettavaa, myös ammatillisen koulutuksen järjestelmien ja oppilaitosten digitaalisen valmiuden osalta,
 - osallistuvat aktiivisesti ammatillisen koulutuksen eurooppalaiseen laadunvarmistusverkostoon,
 - tarjoavat päivitetyn kuvauksen EQAVET-viitekehyksen perustuvista kansallisista laadunvarmistusjärjestelyistä,
 - osallistuvat laadunvarmistusta koskeviin EU:n tason vertaisarviointeihin ⁽³⁵⁾ laadunvarmistusjärjestelyjen avoimuuden ja johdonmukaisuuden lisäämiseksi ja jäsenvaltioiden välisen luottamuksen vahvistamiseksi.

Täytäntöönpano kansallisella tasolla

Suosittelaaan, että jäsenvaltiot toteuttavat yhdessä työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa toimia tämän toimintapolitiikan panemiseksi täytäntöön kansallisella tasolla. Näin tehdessään jäsenvaltioiden olisi

22. tuettava kestäviä kumppanuuksia, joiden kautta ammatillista koulutusta hallinnoidaan kansallisen toimintaympäristön mukaisesti, ja hyödynnettävä tarvittaessa julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia; otettava mukaan työmarkkinaosapuolet ja kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät, erityisesti ammatilliset oppilaitokset, kaikenkokoiset toimialat ja yritykset, julkiset ja yksityiset työvoimapaalvelut, ammatillisessa koulutuksessa toimivat opettajat ja kouluttajat ja heidän edustajansa sekä teollisuus-, kauppa- ja käsityöläiskamareiden ja ammatillisten ja alakohtaisten organisaatioiden kaltaiset välityselimet, nuorisotakuun, Euroopan sosiaalirahaston ja muiden EU:n aloitteiden kansalliset koordinaattorit, tietotekniikka-ala, ammatillisen koulutuksen huippuyksiköt, klusterit, opiskelijajärjestöt ja vanhempainjärjestöt sekä paikallis-, alue- ja keskushallinnon viranomaiset; edistettävä tällaisia kumppanuuksia alueellisella ja alakohtaisella tasolla;
23. käytettävä mahdollisimman hyvin eurooppalaisia avoimuusvälineitä, kuten eurooppalaista tutkintojen viitekehystä, eurooppalaista opintosuoritusten ja arvosanojen siirtoja kertymisjärjestelmää (ECTS), Europassia ja eurooppalaista taito-, osaamis-, tutkinto- ja ammattiluokitusta (ESCO), helpotettava tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen tulosten automaattista vastavuoroista tunnustamista ⁽³⁶⁾, tarjottava oppijoille mahdollisuus käyttää Europassin eri ominaisuuksia (esimerkiksi tallentaa kokemuksensa, osaamisensa ja tutkintonsa verkkoprofiiliin, joka tarjoaa uraneuvontaa, ilmoittaa liikkuvuusjaksoista, saada sähköisesti allekirjoitettuja todistuksia sekä saada ehdotuksia ja tietoja muun muassa oppimis- ja työmahdollisuuksista, tutkinnoista, validoinnista ja tunnustamisesta);
24. hyödynnettävä mahdollisimman tehokkaasti Euroopan unionin rahastoja ja välineitä, joilla tuetaan ammatillisen koulutuksen uudistuksia ja/tai siihen tehtäviä investointeja, digitalisaatio ja ympäristökestävyys mukaan luettuina, kuten Next Generation EU (elpymis- ja palautumistukiväline ja REACT-EU-väline, koheesiota ja Euroopan alueita tukeva elpymisapu), Euroopan sosiaalirahasto plus, Sure-ohjelma, Euroopan aluekehitysrahasto, InvestEU, Erasmus+, Horisontti Eurooppa, Interreg, Digitaalinen Eurooppa -ohjelma, oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto ja nykyaikaistamisrahasto; edistettävä sekä julkisen että yksityisen sektorin lisäinvestointeja ammatilliseen koulutukseen;
25. määriteltävä asiaankuuluvien voimassa olevien kansallisten järjestelyjen ja rahoituspuitteiden pohjalta toimenpiteet, jotka toteutetaan suosituksen panemiseksi täytäntöön kansallisella tasolla 18 kuukauden kuluessa sen hyväksymisestä, ja toteutettava niiden tueksi jatkotoimia muun muassa myöntämällä kansallisella tasolla riittävät kansalliset resurssit ja panostamalla erityisesti digitalisaation ja ympäristökestävyyden valtavirtaistamiseen koko ammatillisen koulutuksen alalla, ottaen samalla asianmukaisesti huomioon koulutuslaitoksille kansallisen toimintaympäristön mukaisesti kuuluvan vastuun ja riippumattomuuden.

⁽³⁵⁾ Vertaisarviointi on eräänlainen vapaaehtoinen vastavuoroinen oppimistoimi, jonka tavoitteena on tukea laadunvarmistusjärjestelyjen parantamista ja avoimutta järjestelmätasolla mutta joka ei kuitenkaan johda hyväksymismenettelyihin. Se perustuu erityiseen menetelmään, joka ammatillisen koulutuksen eurooppalaisen laadunvarmistusverkoston on määrä kehittää.

⁽³⁶⁾ Korkea-asteen ja toisen asteen koulutuksen tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen edistämisestä 26 päivänä marraskuuta 2018 annetun neuvoston suosituksen mukaisesti.

ON TYYTYVÄINEN SIIHEN; ETTÄ KOMISSIO AIKOO TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN ASIANMUKAISESTI HUOMIOON OTTAEN

panna täytäntöön ammatillista koulutusta koskevan unionin toimintapolitiikan, jolla tuetaan jäsenvaltioiden toimia, muun muassa seuraavasti:

26. Varmistetaan ammatillista koulutusta koskevan EU:n toimintapolitiikan tehokas hallinnointi ammatillisen koulutuksen neuvoa-antavan kolmikantaisen komitean välityksellä, jatkuvan työohjelman pohjalta ja yhteistyössä ammatillisesta koulutuksesta vastaavien pääjohtajien ⁽³⁷⁾, opiskelijajärjestöjen ja ammatillisen koulutuksen tarjoajien kanssa.
27. Varmistetaan, että ammatillista koulutusta koskeva EU:n toimintapolitiikka otetaan kaikilta osin huomioon, kun edistetään EU:n elpymissuunnitelmaa, Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ja Euroopan uutta teollisuusstrategiaa sekä pk-yritysstrategiaa kestävä ja digitaalista Eurooppaa varten, ja että se sisältyy yhtenäisenä ja johdonmukaisena osana kestävä kilpailukyvyyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi toteutettavaan Euroopan osaamisohjelmaan, digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmaan, eurooppalaisen koulutusyhteistyön yleisiin puitteisiin ja eurooppalaiseen koulutusalueeseen.
28. Annetaan lisätukea oppisopimuskoulutusta koskeville rakenneuudistuksille oppisopimuskoulutuksen tukipalvelun kautta, ja annetaan uutta pontta eurooppalaiselle oppisopimusyhteenliittymälle synergiassa nuorisotakuun kanssa. Laajennetaan vähitellen ammatillisen koulutuksen tukipalveluita yhteistyössä Cedefopin kanssa.
29. Selvitetään mikrotutkintojen toimintaperiaatetta ja käyttömahdollisuuksia, myös ammatillisessa koulutuksessa, yhdessä jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa, myös EQF:ää käsittelevässä neuvoa-antavassa ryhmässä, kuten Euroopan osaamisohjelmassa ehdotetaan.
30. Tuetaan tavoitetta perustaa ja kehittää asteittain ammatillisen koulutuksen huippuyksiköiden eurooppalaisia foorumeita ja tutkia yhdessä jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa keskeisiä eurooppalaisia ammattiprofiileja osana Europass-alustaa, jota täydennetään mahdollisuuksien mukaan avoimuutta edistävien eurooppalaisten välineiden puitteissa kehitetyllä ammatillisella digitaalisella sisällöllä, jotta voidaan helpottaa oppijoiden ja työntekijöiden liikkuvuutta sekä tutkintojen avoimuutta ja tunnustamista.
31. Tuetaan ammatillisen koulutuksen tarjonnan laadullista ja tehokasta digitalisointia sekä oppilaitoksessa että työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa edistämällä eurooppalaisten osaamiskehysten ⁽³⁸⁾ ja itsearviointivälineiden ⁽³⁹⁾ käyttöä ja tutkimalla ammatillisten oppilaitosten EU:n laajuisen tutkimuksen toteutettavuutta.
32. Vahvistetaan eurooppalaista oppisopimusyhteenliittymää sekä digitaalitaitoja ja työpaikkoja edistäviä yhteenliittymiä Euroopan osaamisohjelman mukaisesti.
33. Edistetään eurooppalaisia ammatillisen koulutuksen järjestelmiä kansainvälisissä yhteyksissä niin, että ne tunnustetaan maailmanlaajuisesti esikuvaksi ammatillisessa koulutuksessa oleville oppijoille, mukaan lukien tukemalla ammatillisen koulutuksen järjestelmien kansainvälistymistä, myös EU:n ehdokasmaissa ja naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvissa maissa, yhteistyössä Euroopan koulutussäätiön kanssa, ja tukemalla ammattitaitokilpailuja ja viestintäkampanjoita, joilla lisätään ammatillisen koulutuksen houkuttelevuutta ja parannetaan sen imagoa, sekä tarjoamalla tietoa ammatillisesta koulutuksesta ja siihen liittyvistä uramahdollisuuksista käyttäjystävällisessä muodossa Europass-järjestelmän ominaisuuksien pohjalta ja kehittämällä niitä edelleen.
34. Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen, erityisesti OECD:n, ILO:n, Unescon ja Maailmanpankin, kanssa ammatillisen koulutuksen alalla.
35. Tuetaan jäsenvaltioiden toimia tämän suosituksen panemiseksi täytäntöön, vahvistetaan ammatillisten oppilaitosten valmiuksia, niiden digitalisointi ja ympäristökestävyys mukaan lukien, ja edistetään ammatillista koulutusta koskevaa tutkimusta sekä kansallisella että EU:n tasolla rahoituksella, jota saadaan asiaankuuluvista unionin rahastoista ja ohjelmista (Next Generation EU (elpymis- ja palautumistukiväline ja REACT-EU- väline, koheesiota ja Euroopan alueita tukeva elpymisapu), Euroopan sosiaalirahasto plus, Sure-ohjelma, Euroopan aluekehitysrahasto, InvestEU, Erasmus+, Horisontti Eurooppa, Interreg, Digitaalinen Eurooppa -ohjelma, oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto ja nykyaikaistamisrahasto).

⁽³⁷⁾ Jäsenvaltiot nimeävät ammatillisesta koulutuksesta vastaavat pääjohtajat.

⁽³⁸⁾ Tällaisia ovat esimerkiksi kansalaisille tarkoitettu digitaalisten taitojen puitekehys (DigComp), opettajille ja kouluttajille tarkoitettu digitaalisten taitojen puitekehys (DigCompEdu) ja organisaatioille tarkoitettu digitaalisten taitojen puitekehys (DigCompO).

⁽³⁹⁾ Esimerkiksi Selfie-itsearviointiväline.

36. Varmistetaan laadullinen ja määrällinen seuranta tässä suosituksessa määriteltyjen yhteisten tavoitteiden sekä muiden asiaankuuluvien tietojen pohjalta, investointeja koskevat tiedot mukaan lukien, ja otetaan nämä tiedot huomioon eurooppalaisessa ohjausjaksossa ja asiaankuuluvissa eurooppalaisissa seuranta- ja raportointikehyksissä sekä raportoidaan neuvostolle tämän suosituksen täytäntöönpanosta viiden vuoden välein kansallisella ja Euroopan unionin tasolla käytettävissä olevien tietojen ja Cedefopin vuotuisen seurannan pohjalta.

Tällä suosituksella korvataan ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehyksen perustamisesta 18 päivänä kesäkuuta 2009 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus ja ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten eurooppalaisen siirtojärjestelmän (ECVET) perustamisesta 18 päivänä kesäkuuta 2009 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus.

Tehty Brysselissä 24 päivänä marraskuuta 2020.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. ROTH

LIITE I

Taidoja ja koulutusta koskevat unionin säädökset

1. Neuvoston suositus, annettu 28. kesäkuuta 2011, koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseen tähtäävistä politiikoista ⁽¹⁾.
2. Neuvoston suositus, annettu 20. joulukuuta 2012, epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista ⁽²⁾.
3. Neuvoston ja komission yhteinen vuoden 2015 raportti eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020) täytäntöönpanosta – Eurooppalaisen koulutusyhteistyön uudet painopisteet ⁽³⁾.
4. Neuvoston suositus, annettu 19. joulukuuta 2016, taitojen parantamisesta: uusia mahdollisuuksia aikuisille ⁽⁴⁾.
5. Neuvoston suositus, annettu 22 päivänä toukokuuta 2017, eurooppalaisesta tutkintojen viitekehyksestä elinikäisen oppimisen edistämiseksi ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi 23 päivänä huhtikuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksen kumoamisesta ⁽⁵⁾.
6. Neuvoston suositus, annettu 20. marraskuuta 2017, tutkinnon suorittaneiden seurannasta ⁽⁶⁾.
7. Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2018/646, annettu 18 päivänä huhtikuuta 2018, yhteisistä puitteista parempien palvelujen tarjoamiseksi taitojen ja tutkintojen alalla (Europass) ja päätöksen N:o 2241/2004/EY kumoamisesta ⁽⁷⁾.
8. Elinikäisen oppimisen avaintaidoista 22. toukokuuta 2018 annettu neuvoston suositus ⁽⁸⁾.
9. Neuvoston päätelmät eurooppalaista koulutusaluetta koskevan vision toteuttamisesta ⁽⁹⁾.
10. Neuvoston suositus, annettu 26. marraskuuta 2018, korkea-asteen ja toisen asteen koulutuksen tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen edistämisestä ⁽¹⁰⁾.
11. Neuvoston päätelmät neuvoston suosituksen ”Taitojen parantaminen: uusia mahdollisuuksia aikuisille” täytäntöönpanosta ⁽¹¹⁾.
12. Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusalueen kehittämisestä tulevaisuuteen suuntautuvien koulutusjärjestelmien tukemiseksi ⁽¹²⁾.
13. Neuvoston päätelmät hyvinvointitaloudesta ⁽¹³⁾.
14. Komission tiedonanto ”Vuotuinen kestävä kasvun strategia 2020” ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁾ EUVL C 191, 1.7.2011, s. 1.

⁽²⁾ EUVL C 398, 22.12.2012, s. 1.

⁽³⁾ EUVL C 417, 15.12.2015, s. 25.

⁽⁴⁾ EUVL C 484, 24.12.2016, s. 1.

⁽⁵⁾ EUVL C 189, 15.6.2017, s. 15.

⁽⁶⁾ EUVL C 423, 9.12.2017, s. 1.

⁽⁷⁾ EUVL L 112, 2.5.2018, s. 42.

⁽⁸⁾ EUVL C 189, 4.6.2018, s. 1.

⁽⁹⁾ EUVL C 195, 7.6.2018, s. 7.

⁽¹⁰⁾ EUVL C 444, 10.12.2018, s. 1.

⁽¹¹⁾ EUVL C 189, 5.6.2019, s. 23.

⁽¹²⁾ EUVL C 389, 18.11.2019, s. 1.

⁽¹³⁾ Asiak. 13432/19.

⁽¹⁴⁾ COM(2019) 650 final.

LIITE II

EQAVET-viitekehys

Osa A. EQAVET-viitekehysten ohjeelliset kuvaajat

Tässä liitteessä esitetään ohjeelliset kuvaajat, joiden tarkoituksena on tukea jäsenvaltioita ja ammatillisen koulutuksen tarjoajia näiden asianmukaiseksi katsomalla tavalla EQAVET-viitekehysten täytäntöönpanossa. Ne on jäsennetty laatusyklin vaiheiden mukaan: *suunnittelu – täytäntöönpano – arviointi – tarkistaminen*. Niitä voidaan soveltaa sekä ammatilliseen perus- että jatkokoulutukseen, ja niitä voidaan soveltaa kaikkiin oppimisympäristöihin, niin kouluopetukseen kuin työssäoppimiseenkin oppisopimusjärjestelmät mukaan luettuina.

Laatuvaatimukset	Ohjeelliset kuvaajat ammatillisen koulutuksen järjestelmän tasolla	Ohjeelliset kuvaajat ammatillisen koulutuksen tarjoajan tasolla
<p>Suunnittelu perustuu asianomaisten sidosryhmien yhteiseen strategiseen näkemykseen ja sisältää selkeitä päämääriä ja tavoitteita, toimia ja indikaattoreita.</p>	<p>Ammatillisen koulutuksen päämäärät ja tavoitteet kuvataan keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, ja ne ovat yhteydessä Euroopan tason tavoitteisiin ja kestävä kehityksen tavoitteisiin ympäristöä ja kestävyttä koskevat näkökohdat huomioon ottaen.</p> <p>Työmarkkinaosapuolet ja kaikki muut asiaankuuluvat sidosryhmät osallistuvat ammatillisen koulutuksen tavoitteiden asettamiseen eri tasoilla.</p> <p>Tavoitteet asetetaan ja niiden toteutumista seurataan erityisten indikaattorien avulla (onnistumiskriteerit).</p> <p>Työmarkkinoiden ja yhteiskunnan koulutustarpeiden tunnistamiseen on määritelty mekanismit ja menettelyt.</p>	<p>Ammatillisen koulutuksen tarjoajien asettamat paikalliset tavoitteet vastaavat ammatillista koulutusta koskevan toimintapolitiikan eurooppalaisia, kansallisia ja alueellisia päämääriä ja tavoitteita.</p> <p>On asetettu selkeät päämäärät ja tavoitteet ja niiden toteutumista seurataan, ja ohjelmat suunnitellaan niiden saavuttamiseksi.</p> <p>Työmarkkinaosapuolia ja kaikkia muita asiaankuuluvia sidosryhmiä kuullaan jatkuvasti paikallisten tai yksilöllisten erityistarpeiden tunnistamiseksi.</p> <p>Vastuunjako laadunhallinnassa ja laadun kehittämisessä on selkeä.</p> <p>Henkilökunta osallistuu aikaisessa vaiheessa suunnitteluun, myös laadun kehittämiseen.</p>
	<p>On suunniteltu tiedotusmenettelyt, joilla varmistetaan, että laatua koskevat tulokset julkistetaan parhaalla mahdollisella tavalla kansallisten tai alueellisten tietosuojavaatimusten mukaisesti.</p> <p>Henkilöiden pätevyyden tunnistamista, validointia ja sertifiointia varten on määritelty normit ja ohjeistus.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen tutkinnot kuvataan oppimistulosten perusteella.</p> <p>Tutkintojen suunnittelun, arvioinnin ja tarkistamisen laadunvarmistusta varten on määritelty mekanismit.</p> <p>Ammatillisten koulutusohjelmien tarkoituksena on mahdollistaa joustavat oppimispolut ja vastata nopeasti työmarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin.</p>	<p>Ammatillisen koulutuksen tarjoajat suunnittelevat yhteistyöaloitteita muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa.</p> <p>Asianomaiset sidosryhmät osallistuvat paikallisten tarpeiden analysointiprosessiin.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen tarjoajilla on käytössään selkeä ja avoin laadunvarmistusjärjestelmä.</p> <p>Suunnitelluilla toimenpiteillä on tarkoitus varmistaa, että tietosuojasääntöjä noudatetaan.</p>

Laatuvaatimukset	Ohjeelliset kuvaajat ammatillisen koulutuksen järjestelmän tasolla	Ohjeelliset kuvaajat ammatillisen koulutuksen tarjoajan tasolla
<p>Toteutus suunnitelmien tekemisessä kuullaan sidosryhmiä, ja ne sisältävät selkeitä periaatteita.</p>	<p>Toteutus suunnitelmat laaditaan yhteistyössä työmarkkinaosapuolten, ammatillisen koulutuksen tarjoajien ja muiden asianomaisten eri tasoilla toimivien sidosryhmien kanssa.</p> <p>Toteutus suunnitelmissa on otettu huomioon tarvittavat resurssit, käyttäjien valmiudet ja tueksi tarvittavat välineet ja ohjeet.</p> <p>Eri tasoilla tapahtuvaa toteutusta varten on laadittu ohjeita ja normeja. Näihin ohjeisiin ja normeihin sisältyy tutkintojen arviointi, validointi ja sertifiointi.</p> <p>Täytäntöönpanosuunnitelmiin sisältyy opettajien ja kouluttajien koulutukseen suunnattava erityistuki, mukaan lukien digitaaliset taidot ja ympäristön kestävyys.</p>	<p>Resurssien sisäinen kohdentaminen tai jako on tarkoituksenmukaista toteutus suunnitelmissa asetettujen tavoitteiden kannalta.</p> <p>Asiaankuuluvia ja osallistavia kumppanuuksia, myös opettajien ja kouluttajien välisiä kumppanuuksia, tuetaan aktiivisesti suunniteltujen toimien toteuttamiseksi.</p> <p>Henkilöstön osaamisen strategisessa kehittämissuunnitelmassa määritellään opettajien ja kouluttajien koulutustarpeet.</p> <p>Henkilöstö osallistuu säännöllisesti koulutukseen ja kehittää yhteistyötä asianomaisten ulkoisten sidosryhmien kanssa tukeakseen valmiuksien kehittämistä ja laadun parantamista sekä tehostaakseen toimintaa.</p>
	<p>Ammatillisen koulutuksen tarjoajien vastuu toteutusprosessissa on kuvattu selkeästi ja esitetty läpinäkyvästi.</p> <p>Kansallinen ja/tai alueellinen laadunvarmistuksen viitekehys on laadittu, ja se sisältää ammatillisen koulutuksen tarjoajia koskevia ohjeita ja laatuvaatimuksia, joilla edistetään jatkuvaa parantamista ja itsesääntelyä.</p>	<p>Ammatillisen koulutuksen tarjoajien ohjelmat mahdollistavat sen, että oppijat saavuttavat odotetut oppimistulokset ja osallistuvat oppimisprosessiin.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen tarjoajat vastaavat yksilöllisiin tarpeisiin oppijakeskeisellä toimintatavalla, jonka avulla oppijat voivat saavuttaa odotetut oppimistulokset.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen tarjoajat edistävät opetus- ja oppimismenetelmien innovointia kouluissa ja työpaikoilla apunaan digitaalitekniikka ja verkko-opiskeluvälineet.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen tarjoajat käyttävät päteviä, tarkkoja ja luotettavia menetelmiä arvioidessaan yksilöllisiä oppimistuloksia.</p>
<p>Tuloksia ja prosesseja arvioidaan säännöllisesti ja arvioinnin tueksi toteutetaan mittauksia.</p>	<p>Arviointiin on laadittu menetelmä, joka kattaa sisäisen ja ulkoisen arvioinnin.</p> <p>Sidosryhmien osallistumisesta seuranta- ja arviointiprosessiin on sovittu, ja se on kuvattu selkeästi.</p> <p>Laadun parantamista ja varmistamista koskevat kansalliset tai alueelliset normit ja prosessit ovat asianmukaisia ja oikeassa suhteessa alan tarpeisiin.</p> <p>Järjestelmissä toteutetaan itsearviointia ja tarvittaessa sisäistä ja ulkoista tarkistusta.</p>	<p>Itsearviointi suoritetaan säännöllisin väliajoin kansallisten ja alueellisten sääntöjen tai puitteiden mukaisesti tai ammatillisen koulutuksen tarjoajien aloitteesta, ja se kattaa myös ammatillisten oppilaitosten digitaalisen valmiuden ja ympäristökestävyys.</p> <p>Arviointi ja tarkistaminen kattavat koulutusprosessit ja -tulokset, mukaan lukien opiskelijoiden tyytyväisyyden ja henkilöstön suoritusten ja tyytyväisyyden arvioinnin.</p>

Laatuvaatimukset	Ohjeelliset kuvaajat ammatillisen koulutuksen järjestelmän tasolla	Ohjeelliset kuvaajat ammatillisen koulutuksen tarjoajan tasolla
	<p>Varhaisvaroitusjärjestelmät on otettu käyttöön.</p> <p>Tulosindikaattoreita sovelletaan.</p> <p>Tietojen kerääminen on merkityksellistä, säännöllistä ja johdonmukaista niin, että sen avulla voidaan mitata onnistumista ja tunnistaa kehittämistä edellyttävät alueet. Tietojen keräämistä varten on laadittu asianmukaiset menettelyt, kuten kyselylomakkeet ja indikaattorit tai mittajärjestelmät.</p>	<p>Arviointi ja tarkistaminen sisältävät tiedon keruun ja käyttämisen sekä asiaankuuluvat ja tehokkaat mekanismit, joilla varmistetaan sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien osallistuminen.</p> <p>Varhaisvaroitusjärjestelmät on otettu käyttöön.</p>
Tarkistaminen	<p>Tarkistamisessa käytettävät menettelyt, mekanismit ja välineet on määritelty ja niitä käytetään tulosten parantamiseen kaikilla tasoilla.</p> <p>Prosesseja tarkistetaan säännöllisesti ja muutossuunnitelmia laaditaan. Järjestelmiä mukautetaan vastaavasti.</p> <p>Tiedot arvioinnin tuloksista julkistetaan.</p>	<p>Opiskelijoiden palaute yksittäisestä oppimiskokemuksesta sekä oppimis- ja opetusympäristöstä kootaan. Tämä yhdessä opettajien, kouluttajien ja kaikkien muiden asiaankuuluvien sidosryhmien palautteen kanssa otetaan huomioon jatkotoimia suunniteltaessa.</p> <p>Tiedot tarkistamisen tuloksista julkistetaan laajasti.</p> <p>Palautetta ja tarkistamista koskevat menettelyt ovat osa organisaation strategista oppimisprosessia, ja niillä tuetaan korkealaatuisen tarjonnan kehittämistä ja parannetaan oppijoiden mahdollisuuksia.</p> <p>Arvioinnin tuloksista keskustellaan asianomaisten sidosryhmien kanssa, ja asianmukaisia toimintasuunnitelmia toteutetaan.</p>

Osa B. EQAVET-indikaattoreiden viitejoukko

Tässä jaksossa esitetään viiteindikaattorit, joita voidaan käyttää tukemaan kansallisten tai alueellisten ammatillisen koulutuksen järjestelmien ja/tai ammatillisen koulutuksen tarjoajien arviointia ja laadun parantamista.

Indikaattori	Indikaattorityyppi	Toiminnan tarkoitus
Laadunvarmistuksen yleisluonteiset indikaattorit		
Nro 1		
<p>Laadunvarmistusjärjestelmien merkittävyys ammatillisen koulutuksen tarjoajille:</p> <p>d) laissa määriteltyjä tai oma-aloitteisia sisäisiä laadunvarmistusjärjestelmiä soveltavien ammatillisen koulutuksen tarjoajien osuus</p> <p>e) hyväksytyjen ammatillisen koulutuksen tarjoajien osuus</p>	Konteksti- tai panosindikaattori	<p>Edistää laadun parantamiseen tähtäväää ajattelua ammatillisen koulutuksen tarjoajien tasolla</p> <p>Lisätä avoimuutta koulutuksen laatuasioissa</p> <p>Parantaa koulutustarjontaa koskevaa vastavuoroista luottamusta</p>
Nro 2		
<p>Investoinnit opettajien ja kouluttajien koulutukseen:</p> <p>a) jatkokoulutukseen osallistuvien opettajien ja kouluttajien osuus</p>	Panos- tai prosessi-indikaattori	Edistää opettajien ja kouluttajien vastuuta ammatillisen koulutuksen laadun kehittämisprosessista

Indikaattori	Indikaattorityyppi	Toiminnan tarkoitus
b) sijoitettujen varojen määrä, digitaalisiin taitoihin sijoitetut varat mukaan lukien		Parantaa ammatillisen koulutuksen kykyä mukautua työmarkkinoiden kysynnän kehitykseen Lisätä yksilöiden oppimisvalmiuksien kehittämistä Parantaa opiskelijoiden suorituksia

Ammattikoulutuspolitiikan laatutavoitteita tukevat indikaattorit

Nro 3

Ammatillisten koulutusohjelmien osallistumisaste: Ammatillisten koulutusohjelmien osanottajamäärä ⁽¹⁾ , jaoteltuna ohjelmatyypeittäin ja yksilöllisin perustein ⁽²⁾	Panos-, prosessi- tai tuotosindikaattori	Saada ammatillisen koulutuksen järjestelmän ja ammatillisen koulutuksen tarjoajien tason perustietoa ammatillisen koulutuksen houkuttelevuudesta Kohdentaa tukea ammatilliseen koulutukseen pääsyn lisäämiseen, myös heikommassa asemassa oleville ryhmille
--	--	--

Nro 4

Ammatillisten koulutusohjelmien suorittamisaste: Ammatillisen koulutusohjelman onnistuneesti suorittaneiden tai kesken jättäneiden henkilöiden määrä, jaoteltuna koulutusohjelmatyypeittäin ja yksilöllisin perustein	Prosessi-, tuotos- tai tulosindikaattori	Saada perustietoa koulutuksen etenemisestä ja koulutusprosessien laadusta Laskea keskeytysaste verrattuna osallistumisasteeseen Tukea koulutuksen onnistunutta loppuun suorittamista yhtenä ammatillisen koulutuksen pääasiallisista laatutavoitteista Tukea mukautettua koulutustarjontaa, myös heikommassa asemassa oleville ryhmille
--	--	--

Nro 5

Ammatillisten koulutusohjelmien työllistymisaste: a) ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden sijoittuminen määrätyn ajan kuluttua koulutuksen päättymisestä, jaoteltuna koulutusohjelmatyypeittäin ja yksilöllisin perustein ⁽³⁾ b) työllistyneiden opiskelijoiden osuus määrätyn ajan kuluttua koulutuksen päättymisen jälkeen, jaoteltuna koulutusohjelmatyypeittäin ja yksilöllisin perustein	Tulosindikaattori	Tukea työllistyvyyttä Parantaa ammatillisen koulutuksen kykyä mukautua työmarkkinoiden kysynnän muutoksiin Tukea mukautettua koulutustarjontaa, myös heikommassa asemassa oleville ryhmille
---	-------------------	---

⁽¹⁾ Peruskoulutuksessa opiskelija lasketaan osallistujaksi vasta 6 viikon jälkeen. Elinikäisessä oppimisessa virallisiin ammatillisiin koulutusohjelmiin hyväksytyin väestön prosenttiosuus.

⁽²⁾ Sukupuolta ja ikää koskevien perustietojen lisäksi voitaisiin soveltaa muita sosiaalisia perusteita, esimerkiksi koulunkäynnin keskeyttäneet, korkein tutkinto, maahanmuuttajat, vammaiset ihmiset ja työttömyyskauden pituus.

⁽³⁾ Peruskoulutuksessa myös tiedot koulunkäynnin keskeyttäneiden sijoittumisesta.

Indikaattori	Indikaattorityyppi	Toiminnan tarkoitus
Nro 6		
Opittujen taitojen käyttö työpaikalla: a) tiedot henkilöiden koulutuksen päättymisen jälkeen saamasta toimesta, jaoteltuna koulutuksen tyyppin mukaan ja yksilöllisin perustein b) henkilöiden ja työnantajien tyytyväisyysaste suhteessa opittuihin taitoihin ja pätevyyteen	Tulosindikaattori (yhdistelmä laadullisia ja määrällisiä tietoja)	Lisätä työllistävyyttä Parantaa ammatillisen koulutuksen kykyä mukautua työmarkkinoiden kysynnän muutoksiin Tukea mukautettua koulutustarjontaa, myös heikommassa asemassa oleville ryhmille
Taustatiedot		
Nro 7		
Työttömyysaste ⁽⁴⁾ jaoteltuna yksilöllisin perustein	Konteksti-indikaattori	Taustatiedot toimintapolitiikasta päättämiseksi ammatillisen koulutuksen järjestelmän tasolla
Nro 8		
Heikommassa asemassa olevien ryhmien esiintyvyys: a) heikommassa asemassa oleviksi määriteltyjen ammatilliseen koulutukseen osallistuvien prosenttiosuus (määritellyllä alueella tai vaikutusalueella), jaoteltuna iän ja sukupuolen mukaan b) heikommassa asemassa olevien ryhmien onnistumisaste, jaoteltuna iän ja sukupuolen mukaan	Konteksti-indikaattori	Taustatiedot toimintapolitiikasta päättämiseksi ammatillisen koulutuksen järjestelmän tasolla Tukea heikommassa asemassa olevien ryhmien pääsyä ammatilliseen koulutukseen Tukea heikommassa asemassa oleville ryhmille mukautettua koulutustarjontaa
Nro 9		
Mekanismit työmarkkinoiden koulutustarpeiden tunnistamiseksi: a) tiedot mekanismeista, joita on perustettu kysynnän muutosten tunnistamiseksi eri tasoilla b) näyttö tällaisten mekanismien käytöstä ja niiden tehokkuudesta	Konteksti- tai panosindikaattori (laadulliset tiedot)	Parantaa ammatillisen koulutuksen kykyä mukautua työmarkkinoiden kysynnän muutoksiin Tukea työllistävyyttä
Nro 10		
Ohjelmat, joilla edistetään pääsyä ammatilliseen koulutukseen ja annetaan opastusta (mahdollisille) ammatillisen koulutuksen oppijoille: a) tiedot olemassa olevista ohjelmista eri tasoilla b) näyttö ohjelmien tehokkuudesta	Prosessi-indikaattori (laadulliset tiedot)	Edistää myös heikommassa asemassa olevien ryhmien pääsyä ammatilliseen koulutukseen Opastuksen antaminen (mahdollisille) ammatillisen koulutuksen oppijoille Tukea mukautettua koulutustarjontaa

⁽⁴⁾ ILO:n määritelmä: 15–74-vuotiaat henkilöt, joilla ei ole työtä, jotka hakevat työtä aktiivisesti ja jotka ovat valmiita aloittamaan työnteon.